

Destacats 2017

Congrés IFLA WLIC 2017 a Breslau (Wrocław) i reunió satèl·lit a Berlín

Congrés IFLA WLIC 2017 a Breslau (Wrocław) i reunió satèl·lit a Berlín

Miguel NAVAS FERNÁNDEZ

IFLA Government Information and Official Publications Section (GIOPS)

Centre de Documentació, Museu de Ciències Naturals de Barcelona

mnavas@bcn.cat

La International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) celebra cada any el World Library and Information Congress (WLIC). L'última edició es va fer a Breslau (Wrocław), Polònia, entre els dies 19 i 25 d'agost del 2017, amb el lema «Biblioteques, solidaritat, societat».¹ Hi vaig assistir en qualitat de tècnic (*officer*), o membre de secció professional, i també com a ponent. Aquest informe recull les activitats en relació amb les biblioteques especialitzades i governamentals, així com iniciatives globals i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS), que ha estat un dels temes estrella.

Les seccions de l'IFLA que tenen a veure amb les biblioteques especialitzades són les següents:

- Government Libraries Section (biblioteques de l'executiu, principalment).
- Library and Research Services for Parliaments Section (biblioteques parlamentàries).
- Law Libraries Section (biblioteques jurídiques, que inclouen explícitament les judicials).
- Government Information and Official Publications Section (GIOPS), un organisme que s'ocupa de l'accés, la difusió i la preservació de la documentació produïda per entitats governamentals.

Amb aquesta edició del congrés, s'ha complert el meu vuitè i darrer any com a membre del comitè permanent de la Government Libraries Section.² Durant aquest període també he ocupat el càrrec de coordinador i de president, durant dos anys cadascun. Després de romandre-hi durant dos terminis de quatre anys, que és el màxim establert, he deixat aquesta secció i m'he incorporat a GIOPS, gràcies a la nominació que he rebut de la Biblioteca del Parlament, que és una institució membre d'aquesta secció.

Durant els congressos anuals, cada secció celebra dues reunions de treball del seu Comitè Permanent, una a l'inici i l'altra cap al final. Com a tècnic sortint d'una i entrant de l'altra, vaig participar en les reunions d'aquestes dues seccions. S'hi van tractar temes interns, com ara l'aprovació dels informes d'activitat anual, el disseny del pla d'acció per a l'any següent, la preparació de la sessió del congrés actual i la definició del tema de la sessió de l'any següent, entre altres qüestions. L'assistència de membres del Comitè Permanent va ser l'esperada, tenint en compte que només un reduït nombre de tècnics hi assisteix cada any. D'altra banda, diversos conferenciant van participar en aquestes reunions, amb veu però sense vot.

1. <<http://2017.ifla.org>>.

2. <<http://www.ifla.org/government-libraries>>.

Figura 1. Presentació de Miguel Navas sobre les biblioteques governamentals catalanes i els ODS.

La secció de biblioteques governamentals va organitzar la sessió «Government and parliamentary libraries: supporting UN sustainable development goals», amb la col·laboració de la secció de biblioteques parlamentàries i la secció de jurídiques. L'esdeveniment va ser el dimecres 23 d'agost en una sala amb format de taules rodones per a facilitar el debat i la participació.

Nick Poole, president executiu de CILIP (l'associació de biblioteques i informació del Regne Unit), va obrir l'acte amb un interessant discurs de la campanya «Facts matter», que vol posar en relleu el valor que la informació de qualitat té per a l'aprenentatge, l'economia i la salut, per a enfortir la democràcia i per a aconseguir comunitats equitatives i inclusives. Va dir que en la labor de proveir informació de qualitat és quan els bibliotecaris hem de manifestar la importància de la nostra professió.

Tot seguit, diversos panelistes provinents de Kènia, Malawi, els Estats Units, el Regne Unit, Ghana i Uganda

van presentar les seves comunicacions. Jo mateix hi vaig participar amb una presentació³ de les activitats, els programes i els projectes que porten a terme les biblioteques especialitzades catalanes, en relació amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de l'ONU, que descriurem més endavant. La majoria d'exemples que s'hi mencionen pertanyen a biblioteques governamentals, però també n'hi ha d'especialitzades, així com algun cas concret de biblioteques públiques en relació amb la lluita contra el canvi climàtic. Ha estat possible fer-la gràcies a la col·laboració de la Xarxa BEG,⁴ així com la d'altres biblioteques especialitzades catalanes.

De la resta de comunicacions, destacaria la de Carla Davis-Castro, de la Biblioteca del Congrés dels Estats Units, de l'American Indian Libraries Initiative (AILI). Aquesta iniciativa, en què participa la mateixa Library of Congress i la Federal Library and Information Network (FEDLINK), consta de la formació en l'ús del recurs en línia *Indigenous Law Portal*, l'organització de panells de discussió de l'ús dels fons atorgats pel Museum and Library Services Institute a la població indígena, i l'assoliment d'ofertes especials d'accés a bases de dades comercials, negociades per FEDLINK, per a les biblioteques que atenen aquesta ètnia.

Després de les ponències, va haver-hi una sessió informal d'intercanvi d'opinions i experiències relatives a biblioteques governamentals i dels objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 de l'ONU. En aquest moment no hi ha materials disponibles en línia, però sí que hi ha una entrada al blog de la secció de biblioteques governamentals⁵ amb informació del contingut de la sessió.

La sessió, organitzada per GIOPS, es va celebrar el dimarts 22 d'agost amb interpretació simultània. Amb el títol «How to Find It? International Legal Institutions Informing the Public»,⁶ la conferència va incloure quatre

3. <<https://www.slideshare.net/MiguelNavasFernandez/catalan-government-libraries-supporting-united-nations-sustainable-development-goals-sdgs/1>>.

4. Són el conjunt de biblioteques de titularitat de l'administració de la Generalitat de Catalunya i de les entitats de dret públic que en depenen. També s'hi inclouen biblioteques d'entitats diverses amb participació de la Generalitat.

5. <<https://blogs.ifa.org/government-libraries/2017/08/19/wlic-2017-session-191/#more-1034>>.

6. <<http://library.ifa.org/view/conferences/2017/2017-08-22/793.html>>.

comunicacions de professionals europeus (de Suïssa, Itàlia, França i Grècia). Com a aspecte negatiu, cal dir que van mancar experiències d'altres indrets.

D'aquestes comunicacions, en destacaria la que va fer Edit Horváth, que va presentar la Global Online Access to Legal Information (GOALI). Es tracta d'un programa que veurà la llum el febrer del 2018 a la plataforma Research4Life <www.research4life.org/>, que facilita l'accés a documentació científica i acadèmica a països en vies de desenvolupament. De fet, l'objectiu de GOALI és proveir accés lliure o a cost reduït a informació legal i de recerca a governs, universitats i organitzacions sense ànim de lucre, per tal de promoure l'accés equitatiu i l'aplicació igualitària de la justícia. Horváth va esmentar la relació directa entre aquest objectiu i el setzè dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides («pau, justícia i institucions fortes»).

El 22 d'agost la secció de biblioteques parlamentàries va organitzar la seva pròpia sessió: «Parliament and the people: transparency, openness, engagement». El programa constava de ponències curtes seguides d'una sessió interactiva en taules rodones. Els ponents provenien de Kènia, Mèxic (plataforma REDIPAL), Espanya (Mateo Macià, del Congrés dels Diputats, que va fer una presentació de transparència i dret d'accés a la informació), Portugal i Xile —ni el programa complet ni els continguts de la sessió no estan disponibles actualment. La secció de biblioteques parlamentàries va col·laborar amb la secció de Knowledge Management i altres, en l'organització de la sessió «New librarians for new times: continuous learning to become change agents in a changing world».

La secció de biblioteques jurídiques ha tingut molta activitat, que no he seguit de prop. A més de participar en l'organització de l'esmentada sessió patrocinada per les

biblioteques governamentals, va dirigir la sessió «Law in transition: challenges for legal research and legal methodology in post-communist Europe»⁷ i va coorganitzar el programa «Optimizing subject access to legal resources: solidarity in divergence».⁸ En aquesta darrera sessió també hi ha participat Carla Davis-Castro, mencionada abans, amb una comunicació de l'esmentat Indigenous Law Portal.

Una sessió d'interès general ha estat la referent a la visió global⁹ que l'IFLA vol tenir del món de les biblioteques. Amb el títol «Global Vision Discussion», els membres del consell de govern de l'organització van fer promoció del formulari de vot i van destacar la importància de comptar amb l'opinió dels professionals de tot tipus de biblioteques d'arreu del món per dirigir l'acció de l'IFLA. La sessió va ser llarga, però distesa, va engrescar gran part de l'audiència i es va treballar de manera participativa en taules rodones. No obstant això, penso que, tot i que es parlava de biblioteques en general, les preguntes de l'enquesta estaven clarament dirigides al món de les biblioteques públiques.

També es va presentar el World Library Map,¹⁰ en què es recull el nombre de biblioteques per país i tipologia. Tanmateix, el mapa encara és en una fase inicial, les dades s'han d'actualitzar, i falten molts països (especialment d'Àfrica, Amèrica del Sud i Àsia). En qualsevol cas, sorprèn força l'absència de tipologies relacionades amb biblioteques especialitzades.

Com ja he dit al començament, un tema recurrent en aquest congrés anual han estat els objectius per al desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.¹¹ L'IFLA ha estat participant activament en la seva configuració durant els últims anys, defensant l'aportació que les biblioteques poden fer-hi. Per aquest

7. <<https://www.ifla.org/node/11504>>.

8. <<https://www.ifla.org/node/11504>>.

9. <<https://www.ifla.org/globalvision>>.

10. <<http://librarymap.ifla.org>>.

11. <<http://www.ifla.org/libraries-development>>.

motiu, moltes de les sessions i activitats organitzades han versat sobre aquest tema, incloent-hi la que abans he esmentat de la Government Libraries Section. Destacaria les següents:

- «Libraries' commitment to the UN 2030 Agenda for Sustainable development», organitzada per ENSULIB (Environment, Sustainability and Libraries Special Interest Group).
- «Demonstrating the contribution of libraries to the UN 2030 Agenda: examples from IFLA division V». ¹² L'IFLA s'estructura en divisions i després en seccions i grups d'interès. La cinquena divisió és la que agrupa les seccions i els grups d'interès relatius a regions en vies de desenvolupament, en concret Àfrica, Àsia i Oceania, Amèrica del Sud i el Carib. En aquesta sessió es van fer presentacions de Zàmbia, Tanzània, Aruba, Zimbàbwe, Xile i Perú.
- «Access and opportunity for all: how LAC libraries contribute to the United Nations 2030 Agenda». ¹³ Organitzada per la secció Latin America & the Caribbean, que ja era present a l'anterior sessió. En aquesta ocasió hi ha experiències de Xile, Cuba, Perú, Brasil, Equador, Panamà i Nicaragua.
- «More than green: sustainability of practice. Public libraries & the 2030 United Nations Agenda». Organitzada per la secció de biblioteques públiques i ENSULIB, amb casos de Portugal, Finlàndia, Indonèsia i Uganda.

La gran majoria de continguts sobre biblioteques i els ODS es basaven en activitats i experiències de biblioteques públiques, i molt poques parlaven de programes o iniciatives concretes de biblioteques d'altres tipus.

Entre aquests objectius, l'estrella va ser el de la lluita contra el canvi climàtic i la defensa del medi ambient. En aquest apartat cal destacar la reunió satèl·lit, *satellite meeting*, o conferència temàtica paral·lela organit-

Figura 2. Assistents al Berlin Satellite Meeting al Bundestag (parlament alemany).

zada per ENSULIB. L'esdeveniment va fer-se a Berlín els dies 16 i 17 d'agost, abans del congrés central. Un dels projectes presentats va ser BücherBoXX, es tracta d'una iniciativa social en forma de xarxa de cabines telefòniques rehabilitades com a biblioteques (o, més ben dit, llocs de lectura i intercanvi de llibres), distribuïdes arreu dels territoris fronterers entre Alemanya i Polònia. Els materials que s'hi poden trobar són de tot tipus i en diversos idiomes (principalment en alemany i polonès). Aquestes biblioteques són verdes i respectuoses amb el medi ambient perquè, a més, funcionen amb energia solar i estan disponibles a qualsevol hora.

El 23 d'agost, el penúltim dia amb sessions públiques al congrés WLIC, Glòria Pérez Salmerón va oferir un conivít informal per als conferencians de parla hispana, amb motiu de l'inici de la seva etapa com a presidenta. L'acte va ser molt emotiu. L'endemà va fer la conferència inaugural¹⁴ com a presidenta entrant.

Molts dels membres de la secció de biblioteques governamentals, entre els quals hi ha un servidor, vam assistir

12. <<http://library.ifla.org/view/conferences/2017/2017-08-22/778.html>>.

13. <<http://library.ifla.org/view/conferences/2017/2017-08-22/787.html>>.

14. <http://fesabid.org/sites/default/files/repositorio/discurso_presidenta_wlic_2017.pdf>.

Figura 3. BücherBoXX, cabines telefòniques convertides en «biblioteques verdes» que funcionen amb energia solar.

a una altra reunió satèl·lit¹⁵ que, com la de l'ENSULIB, també va fer-se a Berlín. En aquest cas va ser en acabar el congrés central, el 25 d'agost. La biblioteca del Bundestag alemany va ser el lloc de la conferència, en la qual també van assistir altres professionals i observadors relacionats amb aquest tipus d'unitats.

El director de l'Àrea de Documentació del parlament alemany, Holger Scheerer, va encarregar-se de pronunciar el discurs de benvinguda i de fer una breu introducció de la biblioteca. Gunda Oppermann, responsable de la Biblioteca del Ministeri de l'Interior, va continuar amb una conferència sobre la missió i organització d'aquesta biblioteca en el si de la xarxa de biblioteques governamentals, així com del Portal Federal d'Informació i Biblioteques, una plataforma interministerial i interinstitucional. Després van haver-hi intervencions d'altres bibliotecaris i experts d'arreu del món. Alex McKenna, del Departament per a la Sortida de la Unió Europea del Regne Unit, va parlar de la iniciativa Thinking Group, que va néixer quan ell treballava al Departament de Treball i Pensions. Aquesta iniciativa vol donar suport a la política oberta dins el govern britànic, partint de la base que els documentalistes poden propiciar la comunicació entre els diferents grups de decisors (*decision makers*) a través del descobriment i la compartició de la informació i documentació econòmica, social i política.

Winy Nekesa, del govern ugandès, va explicar l'experiència de l'Autoritat de Contractació Pública i Gestió de Béns Mobles amb la implementació d'activitats a les biblioteques en relació amb el suport als objectius de desenvolupament sostenible. La darrera intervenció va ser a càrrec d'Elina Kahö, que ja és coneguda a les Biblioteques Especialitzades de la Generalitat (BEG).¹⁶ Va repassar l'estat de la qüestió actual de la Unitat de Publicacions i Suport Informatiu, que depèn de l'oficina del Primer Ministre. Aquesta unitat es va crear el 2015 a partir de la xarxa de biblioteques governamentals fineses, que des d'aleshores funciona com a servei unificat.

Després d'aquestes intervencions, es va revisar el capítol 11 de les directrius de l'IFLA per a biblioteques governamentals,¹⁷ que, de fet, era l'objectiu principal

15. <<https://www.ifla.org/node/11335?og=45>>.

16. Va participar a la «Jornada de les Biblioteques Especialitzades de la Generalitat 2015, l'Any de les biblioteques», amb la comunicació «El sistema finlandès de biblioteques governamentals [en línia]». Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, 21 de maig de 2015. <<https://www.youtube.com/watch?v=xPuPSmgL8nc>>.

17. <<https://ifla.org/files/assets/hq/publications/professional-report/106.pdf>>.

d'aquesta trobada. Tots els presents vam estar d'acord a apreciar que aquest capítol, «Advocacy for the role of government libraries», necessitava actualitzar-se per dos motius. Primer, perquè està redactat des d'un punt de vista massa anglosaxó, que no reflecteix la diversitat internacional, i, en segon lloc, per mirar d'incloure exemples de compliment dels ODS en aquest capítol sobre la defensa i promoció de les biblioteques governamentals.

Per tal de revisar-lo es va fer una pluja d'idees en què cada assistent va aportar la seva visió. En el meu cas, vaig comentar que seria molt interessant incloure més casos d'èxit en la promoció dels serveis. El secretari de la secció va recollir totes les aportacions i va informar que a curt termini es disposarà d'un esborrany del nou capítol onzè d'aquestes directrius.

En conclusió, la meua experiència al congrés WLIC de l'IFLA ha estat positiva. No obstant això, crec que hi havia una presència excessiva de continguts i activitats dels ODS, que, a més, es profunditzaven i concretaven molt poc.

D'altra banda, la meua experiència passada a la secció de governamentals i l'actual a GIOPS em dona arguments per dir que, en la meua opinió, el funcionament de les seccions és massa endogàmic, intern i burocràtic. La seva activitat es basa, quasi exclusivament, en la preparació de la sessió del congrés anual (debat per triar tema, publicació del «call for papers», selecció de comunicacions i logística). Pràcticament no hi ha cap més activitat que aquesta, i la majoria dels membres ni tan sols responen els correus electrònics. Les pàgines web no estan actualitzades, així com els blogs. Les llistes de distribució gairebé no s'utilitzen. Personalment, trobo a faltar que es faci una feina més de *think-tank*, de visió externa, de ser capaços d'involucrar la comunitat internacional especialitzada en la temàtica de la secció. Per això, segurament, caldria fer un canvi des de la cúpula, el consell de govern de l'IFLA, professionalitzant més les seccions, dotant-les de finançament per a projectes i homogeneïtzant-ne el funcionament. També caldria reduir el nombre de seccions per tenir-ne menys, però més potents i més dinàmiques. A més a més, una opció interessant per a la comunitat de bibliotecaris especialitzats seria la creació d'una secció de *Special Libraries*. ■

NUBILUM

“ Integrar el coneixement,
preservar-lo i fer-lo accessible
és la raó de ser de les nostres
actuacions. ”

www.nubilum.cat

---

info@nubilum.cat